

СТ А Н О В И Щ Е

От: *проф. д-р Венета Стоянова Гайдарджиева;*
Тракийски университет - Стара Загора, катедра „Регионално развитие“;
Научна специалност: „Народно стопанство (вкл. регионална икономика и
история на народното стопанство)“.

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност: „Администрация и управление (регионално развитие)“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Иван Йорданов Кочев*
Тема на дисертационния труд: *„Развитие на малките и средни предприятия като фактор за повишаване на регионалната конкурентоспособност“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед № 3224/20.12.2019 г. на Зам.-ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Регионално развитие“, факултет „Управление и администрация“ на УНСС по научна специалност: „Администрация и управление (регионално развитие)“, съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 3387/19.12.2018 г. Зачислен е в докторантура на самостоятелна подготовка, със срок от три години, през периода 18.12.2018 - 18.12.2021 г. Научен ръководител е доц. д-р Георги Николов. Поради положително решение на катедра „Регионално развитие“ за готовността за защита на дисертацията, Иван Кочев е отчислен с право на защита на дисертационния си труд, считано от 18.12.2019 г. със Заповед на Ректора на УНСС № 3251/30.12.2019 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

В съвременните условия на развитие все по-голяма актуалност придобиват въпросите, свързани с повишаването на конкурентоспособността. Изследване на подходите и стратегиите за повишаване на конкурентоспособността на предприятието се превръща в съществен проблем за регионалната икономика и за изграждането на модели на регионално развитие на национално, регионално и местно ниво. Постигането на устойчив икономически растеж чрез развитие на конкурентоспособна икономика, се явява ключов и за повишаване качеството на живот в регионите и в

отделните общини. В този смисъл, интересът на докторанта към темата е добре ориентиран и е от особено значение за задълбочаване на изследванията в тази насока.

Дисертацията има както научен, така и научно-приложен характер. Избраната структура е логична и отговаря на поставените изследователски цели и задачи. Постигната е добра балансираност между отделните части на изследването. Общият обем на разработката е от 184 страници. Включва увод, три глави, заключение и библиография.

Уводът аргументира актуалността и значимостта на темата на изследването, мотивиран е нейният избор. Изведени са основната цел и изследователските задачи и са определени обекта и предмета на научното търсене. Формулирани са основната теза и две работни хипотези, изяснена е възприетата методология и информационното осигуряване на анализа. Синтезирано е проследен изследователския път на дисертационния труд, изведени са неговите ограничения, както и какви са търсенията в теоретико-методологическата и научно-приложна перспектива.

Основната теза, която докторантът формулира в дисертационния труд е, че динамиката и равнището на конкурентоспособността на предприятието зависи от конкурентния потенциал и влиянието на определящите външни фактори. В рамките на разработване на основната теза, авторът подлага на проверка две работни хипотези, които се отнасят до следните твърдения:

- факторите, с определящо влияние върху равнището на конкурентоспособността в регионален план могат да бъдат измерени в динамичен ред, влияещи се от регионалната конюнктура. Това следва да благоприятства подобряването и повишаването на конкурентоспособността на отделните предприятия при създаване на благоприятна среда и обратното, да действа стагниращо при влошена конюнктура на регионалното развитие. Подобно прогнозиране ще способства за осъществяването на по-добър контрол върху производителността и дейността на предприятието и адаптиране на стратегическата визия към непрестанно променящите се условия на обкръжаващата среда.;

- посредством регионалните политики и набор от политически лостова, би могло да се повлияе върху реализирането на конкурентоспособния потенциал на отделните регионални предприятия, като така се повиши конкурентоспособността на регионалната икономиката.

В хода на проведения анализ са проучени редица източници: статии от български и чуждестранни автори в специализирани издания, монографии, справочни материали и др. Библиографията включва 48 източника на български език, 38 - на руски и 75 на английски език. Литературните източници, съдържателно и в количествено отношение са добре подбрани за целите на изследването.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В съдържателно отношение докторантът е представил един добре оформен труд, в който основните изисквания са спазени. Надлежно са проучени теоретико-методологическите проблеми, касаещи конкурентоспособността на малките и средни предприятия. Направени са оценка и анализ на конкурентоспособността на предприятията в област Благоевград, както и емпиричен анализ и оценка на конкурентоспособността чрез използване на съвременни изследователски методи. Предложени са насоки, мерки и препоръки за повишаване на регионалната

конкурентоспособност. На базата на резултатите от проведеното по електронен път анкетно проучване, докторантът дефинира редица важни изводи, свързани с развитието на конкурентоспособността на отделните регионални предприятия в област Благоевград и с развитието на конкурентоспособността на целия регион.

В работата си Иван Кочев прилага подходящо подбрани методи на изследване, съобразени с характера на изследователския предмет. За постигането на основната цел и решаването на изследователските задачи са използвани диалектическият, системният и абстрактно-логическият подходи. В процеса на работа докторантът използва още метода на сравнителния анализ; прилага конструктивния метод за разработване на модел за структуриране на определени управленски подходи и инструменти при функциониране на стопанските единици; съществена роля има и статистическия метод.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Посочените от дисертанта постижения, имащи характер на научни приноси съответстват на основната теза в дисертационния труд. Те доказват изследователския стремеж на дисертанта към открояване на възможностите за приложение на теоретичните и приложни постижения в областта на устойчивото регионално развитие към проблематиката за повишаване конкурентоспособността на регионите.

Тези приносни моменти са посочени и систематизирани в приложения към дисертационния труд автореферат. Дисертационният труд има също принос и към намаляване на дефицита у нас от подобни изследвания.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е представил три самостоятелни публикации по дисертационния труд. Това са научни доклади, представени на две международни научни конференции, съответно организирани от: УНСС през 2018 г. и в Пирот, Сърбия през 2019 г. Те отразяват тематиката на изследването и в количествено отношение удовлетворяват изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем от 35 страници и отговаря на изискванията за съответствие с дисертацията, като дава достатъчно пълна представа за направеното изследване. Справката с приносите отразява реално резултатите на дисертацията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Проблематиката към която се е насочил авторът е актуална и от съществено значение за социално-икономическото развитие в България, както и за устойчивото развитие на регионите. Препоръката ми към докторанта е да продължи изследванията в тази насока.

8. Заключение

Дисертационният труд е разработен в съответствие с нормативните изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор“, отразени в Закона за развитие на академичния състав в Република България, на Правилника за неговото

приложение и на Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в УНСС.

На основата на посочените положителни страни и приноси давам своето съгласие и предлагам на почитаемото научно жури да вземе решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Иван Йорданов Кочев в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление, по научна специалност „Администрация и управление (регионално развитие)“.

23.01.2020 г.
гр. София

Подпис:
/Проф. д-р В. Гайдарджиева/

STATEMENT

By: *Prof. Veneta Stoyanova Gaydardzhieva, PhD;*
Trakia University – Stara Zagora, Department of Regional Development;
Academic major: National Economy (incl. regional economy and history of national economy).

Regarding: Dissertation work for conferring the educational and scientific degree of Doctor in the academic major of Administration and Management (Regional Development) at the University of National and World Economy, Sofia.

Author of the dissertation: *Ivan Yordanov Kochev*
Dissertation topic: *SME development as a factor for enhancing regional competitiveness*

Reasons for stating this Statement: acting in the capacity of a member of the Academic Jury for thesis defense with respect to Order № 3224/20.12.2019 issued by the Vice-rector for Science and Research at UNWE, Sofia.

1. Information about the candidate

The candidate has completed a PhD program at the Department of Regional Development, Faculty of Management and Administration, UNWE in the academic major of Administration and Management (Regional Development), with respect to Order № 3387/19.12.2018 issued by the Rector of UNWE. He has been enrolled in a three-year independent PhD program for the period of 18.12.2018 – 18.12.2021 under the scientific supervision of Assoc. Prof. Georgi Nikolov, PhD. Due to a favorable decision of the Department of Regional Development on his suitability for thesis defense, Ivan Kochev was dismissed with a right to defend his dissertation on 18.12.2019 according to an Order № 3251/30.12.2019 issued by the Rector of UNWE.

2. General characteristics of the submitted dissertation work

Contemporary developmental conditions premise the greater actuality of enhancing competitiveness. Research on the approaches and strategies for enhancing the competitiveness of enterprises has become a key problem for regional economy and essential for designing models for regional development at a national, regional and local level. Accomplishing sustainable economic growth through the development of competitive economy is central to improving the quality of life in the regions and individual municipalities. In this sense, the candidate's choice of topic is well-grounded and especially important for a more in-depth research in this area.

The dissertation has both a theoretical and an applied scientific character. The chosen structure is logical and meets the research objectives and tasks. The separate sections of the

study are well-balanced. The total volume of the dissertation is 184 pages and includes an introduction, three chapters, conclusion and references.

The introduction justifies the actuality and importance of the topic of research and reasons its formulation. The main objectives and research tasks are outlined and the object and subject matter of the study are determined. The main thesis and two working hypotheses are formulated, and the adopted methodology and information provision for the analysis are clarified. The chronology of the writing is briefly presented, along with its limitations and findings in theoretical-methodological and applied scientific perspective.

The main thesis formulated by the candidate in his dissertation is that the dynamics and level of competitiveness of enterprises depends on the competitive potential and the impact of certain determining external factors. Within the framework of developing its main thesis the author has tested two working hypotheses which refer to the following arguments:

- The factors with a key regional impact on the level of competitiveness may be measured in a dynamic order, with respect to the regional situation. This may therefore benefit the improvement and enhancement of competitiveness of individual enterprises if favorable conditions are created, and vice versa – act as a stagnating agent during unfavorable regional developmental times. Such prognostic enables more efficient control measures on the productivity and activity of enterprises and the adaptation of a strategic vision to the constantly changing environmental conditions.
- Through regional policies and political leverage it may be possible to influence the realization of the competitive potential of separate regional enterprises, as well as to enhance the competitiveness of the regional economy.

During the analytical stage numerous sources have been studied: articles by Bulgarian and foreign authors in specialized journals, monographs, reference materials, etc. The reference section includes 48 sources in Bulgarian, 38 in Russian and 75 in English. The literature sources have been well selected in terms of content and quantity for the purposes of the research.

3. Evaluation of the submitted scientific and applied scientific results

In terms of content the candidate has presented a well-structured work which complies with the main requirements. The theoretical and methodological problems regarding SME competitiveness have been studied promptly. An assessment and analysis of the competitiveness of the enterprises in the region of Blagoevgrad have been made, as well as an empirical analysis and evaluation of the competitiveness through current research instruments. Guidelines, measures and recommendations for enhancing regional competitiveness have been proposed. On the basis of the results from the electronic survey the candidate has defined a number of important inferences related to the development of competitiveness of individual regional enterprises in the region of Blagoevgrad, and the development of the competitiveness in the whole region.

In his work, Ivan Kochev has incorporated appropriate research methods in accordance with the character of the research subject. In order to meet the main objective and tackle the tasks, he has used dialectical, systematic and abstract-logical approaches. In the process of writing the candidate has also relied on the method of comparative analysis, applied the constructive method for developing a model of structuring several management

approaches and instruments during a functional activity of economic units, and employed statistical methods as pivotal for his study.

4. Evaluation of the scientific and applied scientific contributions.

The achievements listed by the candidate as scientific contributions reflect the main thesis in his dissertation. They justify the research aspiration of the candidate to highlight the possibilities for applying the theoretical and applied achievements in the area of sustainable regional development to the problematics of enhancing regional competitiveness.

These contributions have been listed and systematized in the attached dissertation abstract. The dissertation work also contributes to remedying the lack of such studies in Bulgaria.

5. Evaluation of the publications on the dissertation topic.

The candidate has presented three sole-authored publications on his dissertation topic. These are scientific reports presented at two international scientific conferences organized respectively by: UNWE in 2018 and in Pirot, Serbia in 2019. They reflect the topic of research and in quantitative aspect satisfy the requirements for conferring the educational and scientific degree of Doctor.

6. Evaluation of the dissertation abstract

The dissertation abstract includes 35 pages and meets the requirements for a dissertation work, while presenting adequately the completed study. The inquiry with the contributions realistically matches the results of the dissertation work.

7. Critical notes, recommendations and questions.

The problematics which is the focus of the candidate is actual and of considerable importance for the socio-economic development of Bulgaria, as well as for sustainable regional development. I would recommend to the candidate to continue his research in this direction.

8. Conclusion

The dissertation work has been developed in accordance with the regulation requirements for conferring the educational and scientific degree of Doctor envisioned in the Law for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Statute for its application and the Statute for the organization and holding of competitions for acquiring academic positions at UNWE.

On the basis of the advantages and contributions listed above, I therefore grant my approval and recommend to the honorable jury to reach a favorable decision for conferring the academic and scientific degree of Doctor to Ivan Yordanov Kochev in the area of higher education: 3. Social, Economic and Legal Sciences; professional field: 3.7. Administration and Management; academic major: Administration and Management (Regional Development).

23.01.2020
Sofia

Signature:
/Prof. V. Gaydardjieva, PhD/